

Emmert: 25. symfonie Pärt: Fratres

Milan Pal'a (housele, viola), Marek Pal'a (varhany) a Jarmila Balážová (mezzosoprán)
diriguje Marián Lejava

17. září 2019 ve 20.00
kostel sv. Augustina, Brno, Náměstí Míru

PROGRAM

Arvo Pärt

Fratres pro housle, smyčce a bicí (1977) 10'

Nakladatel: Universal Edition AG

František Gregor Emmert

Žalmové písně pro mezzosoprán a varhany (1986) výběr

František Gregor Emmert

Symfonie č. 25 pro violu, varhany,

mezzosoprán a smyčce (2012) 39'

Na výběr veršů a slov Žalmu 80 a mariánských modliteb svaté Kateřiny Sienské, Gertrudy von Le Fort a Bolestného růžence

I. Vinice – *Canto sperare*

II. Den milosti – *Canto d'amore*

III. Trním korunován – *Canto doloroso*

IV. Jsi mým přístřeším pod hvězdnou oblohou – *Canto caritatis*

Symfonii edičně připravila Petra Čtveráčková v rámci své bakalářské práce na Ústavu hudební vědy Filozofické fakulty Masarykovy univerzity.

OBSAZENÍ

Jarmila Balážová (mezzosoprán)

Milan Paľa (housle, viola)

Marek Paľa (varhany)

diriguje **Marián Lejava**

Ensemble Opera Diversa

I. housle

Jan Bělohávek (koncertní mistr)
Kristýna Jungová
Barbara Tolarová
Lukáš Mik
Jiří Klecker
Matěj Koupa

II. housle

Zuzana Křivá
Květa Pilařová
Antonina Tyshko
Alžběta Stračinová
Hana Bílková

violy

David Křivský
Petr Pšenica
Klára Hegnerová
Eliška Bařáková
Michal Uhřiček

violoncella

Iva Wiesnerová
Břetislav Vybíral
Eva Cahlová

kontrabasy

Anežka Moravčíková
Barbora Opršálová

perkuse

Martin Švec

produkce: Lukáš Baumann, Magdalena Dostálová, Eva Křižková,

Lubor Pokluda, Lenka Zlámalová

texty: Petra Čtveráčková, Lukáš Baumann

grafika: Sylva Marková

dramaturg a umělecký vedoucí: Vladimír Maňas

K PROGRAMU

Arvo Pärt (*1935) je estonský skladatel světového věhlasu. Na tallinské konzervatoři ve třídě Heino Ellera absolvoval v roce 1963. Ve své rané tvorbě se klonil k neoklasickému proudu, posléze se zabýval jak serialismem, tak i Bachovými kánonickými postupy. Svoji tonálně založenou techniku, jejímž zářným příkladem jsou i jeho *Fratres*, Pärt nazval *tintinnabuli*. Jádrem této skladebné techniky je dvousložková homofonie, kdy se melodický hlas prakticky vyhýbá intonačním skokům a stoupá či klesá postupně. Harmonizující hlas, nazvaný právě *tintinnabuli*, používá výhradně tóny mollového kvintakordu. Jde o techniku zdánlivě jednoduchou, v Pärtově podání však velmi sofistikovanou a pro autora typickou.

Fratres, v překladu *Bratři*, jsou Pärtovou možná vůbec nejznámější skladbou. První verzi napsal Pärt už v roce 1977 a posléze vytvořil několik verzí v různém obsazení, mezi nimiž svou mohutností a naléhavostí ční verze pro sólové housle, perkuse a smyčce. V bohatém seznamu filmů, v nichž *Fratres* znějí, je tím nejvýznačnějším film Paula Thomase Andersona *There Will Be Blood* (2007, česky *Až na krev*). *Fratres* lze také chápat jako kontrast mezi horečným úsilím a nadpozemským klidem, jako ztvárnění rozporu mezi okamžikem a věčností.

Ačkoliv je jeho tvůrčí i životní dráha spjatá s Brnem, pocházel **František Gregor Emmert** z Čech. Narodil se 19. května 1940 ve Dvohradí, okres Teplice. Profesionální hudební vzdělání začal ve čtrnácti letech, kdy odešel do Prahy studovat hru na klavír na Vyšší hudebně pedagogické škole. Po jejím absolvování pokračoval ve studiích klavíru na Pražské konzervatoři ve třídě Lva Esche. V posledním ročníku studia začal docházet do hodin kompozice k Janu Zdeňku Bartošovi, což vedlo k přihlášce na pražskou Akademii múzických umění, kam ho však nepřijali.

Odešel tedy do Brna, kde vystudoval na Janáčkově akademii múzických umění obor skladba ve třídě Jana Kapra. Po skončení základní vojenské služby byl přijat jako aspirant k navazujícímu studiu na JAMU. Jeho školitelem se stal Miloslav Ištvan, vůdčí osobnost celé generace brněnských skladatelů. Přestože byli oba skladatelé odlišných povah a různého tvůrčího zaměření, pojil je vzájemný respekt. Po ukončení studia se Emmert nejdříve živil jako učitel na lidových školách umění a korepetitor. Situace se pro Emmerta zkomplikovala v roce 1968 po vstupu vojsk Varšavské smlouvy na naše území. Jeho politický i životní postoj se neubíral cestou demokraticky smýšlejících, ani směrem revolučním, rovněž se nehodlal zařadit mezi normalizátory. Tento rozkol vedl skladatele k ještě hlubšímu ponoření do vlastního nitra a znovuobrácení ke katolické víře, jíž zůstal hluboce oddán až do své smrti. V roce 1970 začal působit na JAMU jako odborný asistent. Skloubit kompoziční činnost s rodinnými a pracovními povinnostmi nebylo pro Emmerta jednoduché, přesto po sobě zanechal úctyhodné dílo. Roku 1991 byl habilitován na docenta a roku 2006 jmenován profesorem. Na JAMU působil až do roku 2012. Zemřel 17. dubna 2015 v Brně. Do poslední chvíle zůstal tvůrčí.

Dvacet šest dokončených symfonií představuje 50 let autorovy tvorby – první symfonii napsal Emmert jako čtyřlístek v roce 1964, 26. *symfonie* byla dokončena roku 2014. Ve druhé polovině 20. století nenajdeme pravděpodobně žádného tvůrce, který by se počtem svých symfonií Emmertovi rovnal nebo jen přiblížil. Motivem velké části Emmertových symfonií je hluboká katolická víra. Katolicismus Emmertovi pomohl najít cestu ven od diktátu Nové hudby směrem k tzv. vnitřnímu slyšení, které lze chápat jako intuitivní prvek nutný pro vznik uměleckého díla. Právě symfonie snad nejlépe ilustrují skladatelův mimořádný cit pro monumentální a přitom křehkou výstavbu.

Dnes uváděná skladba je autorovou předposlední symfonií. Byla dokončena v zimě roku 2012. Podnázev symfonie „píseň K tobě byl poslán anděl“ vychází z textu mariánské modlitby svaté Kateřiny Sienské, z níž skladatel vybral verše ke zhudebnění pro druhou větu. První věta zhudebňuje výběr veršů a slov Žalmu 80, text třetí věty je variací na slova Bolestného růžence, čtvrtá věta obsahuje text mariánské modlitby Gertrudy von Le Fort. Příímé okolnosti vzniku díla nejsou známy. Motivací k napsání skladby byla patrně autorova fascinace Pannou Marií, v níž spatřoval symbol věčného ženství a čistoty. Z hlediska formového průběhu jde ve **25. symfonii** do značné míry o vývoj a vrstvení jednotlivých ploch, jejichž význam se často vyjeví až při odkrytí dalšího hudebního materiálu. Formu je tedy obtížné postihnout. Toto dílo je charakteristické svou vícehlasou sazbou, Emmert byl spíše kontrapunktikem. Vícehlasé sazbě odpovídá také práce s několika vrstvami najednou, které často vytvářejí unikátní rytmické struktury. Jedinečným je v instrumentaci varhanní part, zejména využití pedálových klastrů. Pedál u varhan neplní pouze harmonickou či doprovodnou funkci, mnohdy je jeho pohyb velmi bohatý a vůči manuálům nezávislý. Četná změna stopových výšek obohacuje barevnost nástroje. V průběhu symfonie se varhany představují jako nástroj polyfonní i akordický, rytmický i melodický, majestátní i lyrický. Často se vyskytuje technika „předznamenávání“, kdy před určitou plochou přichází její předzvěst, například v jiné instrumentaci.

První věta *Vinice – Canto sperare*

Název úvodní věty bychom mohli přeložit jako Zpěv naděje. Jde o vazbu na výběr veršů a slov Žalmu 80, který věta zhudebňuje. Symfonii otevírá antifona – sólová kadence mezzosopránu. Náléhavost opakovaného zvolání „Izrael, Izrael“ umocňuje využití malých sekund a zvětšených kvart v melodii. Tyto intervaly jsou

charakteristické i pro další vývoj mezzosopránového partu, například ve zpěvu „Ó, pastýři izraelský“. Skladatel v úvodní části symfonie využívá efektu postupného přidávání nástrojů, čímž vytváří specifické barevné napětí. Výrazný předěl přichází s nástupem varhan. Mohutná akordická sazba protíná dosud spíše průzračný zvuk. Dalším pozoruhodným prvkem v instrumentaci jsou „tónové hrozny“ ve violách – souzvuky tvořené sekundami, plnící barevnou úlohu klastru. Zlom nastává s rozdělením smyčců až na 20 hlasů. Toto dělení je poměrně unikátní, jeho funkce je harmonická i barevná, stejně jako důležitá z hlediska vnitřní tektoniky. V průběhu symfonie se s ním setkáme v různých podobách. Nevšední kompoziční nápad představuje dále využití pedálových klastrů ve varhanách, dotvářejících bojovnou ostrost perforovaných smyčců. Závěrem se pohyb pozastavuje a je výrazně redukován. Vynořuje se mezzosoprán, v melodii protkaný ozdobami a *con soffio* (jen dechem) pronáší: „Bože, obnov svou zpusťšenou vinici“. Konec věty se podobá jejímu začátku, nejprve však zaznívá kadence sólové violy, kde skladatel zpracovává materiál úvodní kadence. S drobnou změnou dynamiky navazuje závěrečná antifona – kadence mezzosopránu s opakovaným zvoláním „Izrael, Izrael“, která celou větu uzavírá.

Druhá věta *Den milosti – Canto d'amore*

Název této věty bychom mohli přeložit jako Milostný zpěv. Jde o zhudebnění výběru veršů z modlitby svaté Kateřiny Sienské, italské řeholnice a mystičky ze 14. století. Tato modlitba je oslavou Panny Marie a prosbou o její milost. Stejně jako v první větě zaznívá v úvodu sólový nástroj – viola. Jemnost dynamiky i výrazu podtrhuje tečkovaný rytmus, který part provází i dále. Smyčce hrají slabě *sul tasto* harmonický podklad v úsporné instrumentaci. Brzy se připojuje mezzosoprán. Text přirovnávající Pannu Marii k pokojnému moři podbarvují vedle sólové violy

ligaturované tóny varhan, což napomáhá kontemplativnímu vyznění. Záhy se navrací úvodní orchestrální plocha s pozměněnou melodií sólové violy. V partu sólové violy se zanedlouho objevuje nová barva – flažolety, harmonie smyčců se zde zahušťuje. Za povšimnutí stojí práce s textem a jeho doprovodem – zjevná komplikovanost zhudebnění „Slovo, které se stalo tělem“ versus prosté vyznění „Jednorozený Syn Boží“. První jmenovaný text doprovází varhanní polyfonie, druhý pak ligaturovaný souzvuk varhan a flažolety v sólové viole. Slovo „jednorozený“ je pronášeno na opakovaném tónu f1. Opakovaného tónu v souvislosti s důrazem na naléhavost textu je užito rovněž později ve verši „dnes je den milosti“ (zde tón e2 bez nástrojového doprovodu). Takto deklamovaná slova patrně tvoří sdělení zvláštního významu. O skutečném záměru autora se však lze jen domýšlet. Repetitivní prvek se nachází také v textu – například mnohonásobné opakování slova „Ježíš“. Stejně jako v první větě se i závěr druhé věty podobá jejímu začátku – melodie (nyní v mezzosopránu) se klene nad jemnou instrumentací smyčců. Věta končí výrazným decrescendem mezzosopránu, opakujícím slovo „Anděl“.

Třetí věta *Trnín korunován – Canto doloroso*

Název této věty bychom mohli přeložit jako Bolestný zpěv. Jde o zhudebnění slov Bolestného růžence, modlitby k Panně Marii, ve které se připomíná událost Ježíšova utrpení a smrti. Větu uvozuje dramatický varhanní Prolog, mohutnou akordickou stavbou odkazující k první větě. Plynule na něj navazuje kontrastní pianissimová kadence sólové violy. Diminovaný varhanní materiál z Prologu, podpořený výrazně rytmickou a bohatě akcentovanou hrou violy, zaznívá také v závěru úvodní části. Vzápětí se přidává orchestr v harmonické sazbě a syrytmicky postupuje se sólovými nástroji. Hodnoty not se

dále v orchestrálním doprovodu štěpí, nad smyčci se vynořuje melodie mezzosopránu, v níž je opět hojně využito intervalu malé sekundy. Slovo „bolestná“ je zhudebněno sestupnými chromatickými tóny, což může odkazovat k afektové teorii. Intervalem malé sekundy je rovněž prostoupen orchestrální doprovod, a to jak v horizontále, tak ve vertikále. Pozoruhodně korespondují smyčce s mezzosopránem ve slově „utrpení“, kdy zpěvní hlas postupuje sylabicky v tenutu a smyčce hrají secco dvojhmaty a ostrá pizzicata. Výrazně je v této větě zastoupena „schodovitá“ orchestrace (postupné přidávání hlasů, většinou imitačního charakteru) a striktní triolový pohyb. Dochází k časté změně metra. Znovu se setkáváme s pedálovými klastry ve varhanách, tentokrát s jiným tónovým výběrem. Svým způsobem zde klastry ohlašují orchestrální plochu plnou rytmického napětí. Závěrem věty pohybu výrazně ubývá, instrumentace se zjemňuje a text oslavuje Pannu Marii jako bolestnou matku, která „svaté tělo Syna svého na své mateřské lůno přijala“. Ke konci mezzosopránového partu se znovu objevuje rytmizované opakování téhož tónu (f1), patrně upozorňující na mimořádnost sdělení „na své mateřské lůno přijala“. Úplný závěr věty se potom odehrává jen za zvuku několika držených tónů orchestru v decrescendu, které protínají osamocené sextoly v sólové viole.

Čtvrtá věta *Jsi mým přístřeším pod hvězdnou oblohou – Canto caritatis*

Název závěrečné věty bychom mohli přeložit jako Zpěv milosrdenství. Jde o zhudebnění mariánské modlitby Gertrudy von Le Fort, německé spisovatelky křesťanské literatury. Modlitba je vzýváním Panny Marie. Začátek věty se odehrává v jemné instrumentaci a nízké dynamice, přítomni jsou pouze sólisté. K sólistům se postupně přidává orchestr, nejprve v rytmickém a v rámci skupin i melodickém unisonu. Rozdělení prvních

a druhých houslí předznamenává nástup mnohohlasé orchestrální plochy, která ostře protíná dosavadní pohyb smyčců. Nepřetržitý šestnáctinový pohyb varhan lyricky doprovází melodii mezzosopránu s textem „pod hvězdnou oblohou“. Není bez zajímavosti, že skladatel předepisuje varhanám výrazové označení scintillate (jiskřivě/zářivě/třpytivě), odpovídající vlastnostem hvězd. Tento šestnáctinový pohyb také krátce přejímá sólová viola. Autor dále klade důraz na část textu „jsi otevřeným mořem Páně“, kterou mnohonásobně opakuje, avšak zhudebňuje po každé jinak. S přibývajícím četností těchto slov roste také pohyb v orchestru, který se po několik taktů výrazně zahušťuje. Znovu se tak projevuje sevřenost hudby a textu. Opakovaný rytmizovaný tón f1 se znovu objevuje ve verši „Blahoslavení jsou ti, kdo tě blahoslaví“. Naposledy v celé symfonii zazní mohutná dvacetihlasá orchestrace v závěrečné oblasti, kdy smyčce harmonicko-rytmicky potvrzují skutečnost vyvolení Panny Marie – „jedna z vás byla vyvolena od Pána“. Úplný závěr symfonie pak patří tichému dialogu mezzosopránu a varhan, kdy zpěvní hlas sotto voce opět pronáší poselství blahoslavení.

Petra Čtveráčková (kráceno)

I. Vinice – Canto sperare

Žalm 80

Izraeli, pastýři izraelský, probud' svou sílu a přijd' nás zachránit
Bože, obnov svou zpusťosenou vinici

II. Den milosti – Canto damore

Modlitba svaté Kateřiny Sienské (výběr veršů)

Maria, pokojné moře, dárkyně pokoje, úrodná země! Ty jsi nová
ratolest, na níž se rozvinul voňavý květ, Slovo, které se stalo tě-
lem, Jednorozený Syn Boží

Když na tebe hledím, Maria, vidím ruku Ducha svatého, který
v tobě utvářel vtělené Slovo

Maria, dnes je den milosti, žádná milost mi nebude odepřena,
proto tě dnes, Maria, naléhavě a celým svým srdcem prosím

Maria, ty jsi kniha, v níž je zapsáno pravidlo našeho života Ježíš
Maria, ohnivý voze, nosilas Oheň skrytý a zahalený tvým lid-
stvím.

K tobě byl poslán anděl

III. Trnám korunován – Canto doloroso

Bolestný růženec

Bolestná Matko, která jsi s bolestí viděla, jak je tvůj Syn bičován
a trnám korunován

Bolestná Matko, která jsi ho na cestě utrpení s křížem potkala

Bolestná Matko, která jsi až do jeho skonání s vytrvalostí pod
křížem stála

Bolestná Matko, která jsi svaté Tělo Syna svého na své mateřské
lůno přijala

IV. Jsi mým přístřeším pod hvězdnou oblohou – Canto caritatis

Modlitba Gertrudy von Le Fort

Raduj se, Panno Maria, dcero mé rodné země, sestro mé duše, raduj se, radosti mé radosti! Bloudím temnou nocí, a ty jsi mým přístřeším pod hvězdnou oblohou! Jsem žíznivým pohárem, a ty jsi otevřeným mořem Páně! Raduj se, Panno Maria! Blahoslavení jsou ti, kdo tě blahoslaví! Žádné lidské srdce se nemusí bát. Jsem jednou velkou láskou, chci všem opakovat: jedna z vás byla vyvolena od Pána! Blahoslavení jsou ti, kdo tě blahoslaví.

O INTERPRETECH

Mezzosopranistka **Jarmila Balážová** se narodila v Lučenci. V roce 2011 absolvovala na Konzervatoři v Bratislavě. Během studia se podílela na několika projektech komorního sboru a opery konzervatoře. V roce 2017 dokončila magisterské studium Janáčkovy akademie múzických umění v Brně ve třídě doc. MgA. Marty Beňáčkové. V rámci projektu komorní opery ztvárnila roli Lapáka z opery *Příhody lišky Bystroušky* Leoše Janáčka, postavu Matky z jednoaktové opery *Slzy nože* Bohuslava Martinů, roli Altistky v opeře *Impresário v koncích* Domenica Cimarosy a postavu Třetí Dámy z opery *Kouzelná flétna* Wolfganga Amadea Mozarta. Půlroční studijní pobyt absolvovala v roce 2015 na varšavské Akademii Fryderyka Chopina. Pravidelně spolupracuje s uznávanými slovenskými soubory staré hudby jako např. Il Cuore Barocco či Solamente Naturali. Na Mezinárodní pěvecké soutěži Imricha Godina IUVENTUS CANTI získala v roce 2015 interpretační cenu Bachovej společnosti na Slovensku a o rok později Čestné uznání ve své kategorii. Má za sebou spolupráci se soubory Ensemble Opera Diversa, Brno Contemporary Orchestra, International Choir Academy Lübeck, L'Armonia Terrena a dirigenty Ondřejem Olosem, Zdeňkem Kloudou, Pavlem Šnajdrem, Rolfem Beckem či Pavlem Tužinským. V roce 2017 premiérově provedla se souborem Ensemble Opera Diversa *25. symfonii* Františka G. Emmerta a také ztvárnila roli Boženy Němcové v opeře *Jsem kněžna bláznů* Lenky Noty a Olgy Sommerové pod taktovkou Gabriely Tardonové.

Milan Paľa je původem slovenský houslista a violista. Již během svého studia na Konzervatóriu J. L. Bellu v Banské Bystrici získával jednu cenu za druhou a těšil se nepřehlédnutelné mezinárodní pozornosti na evropských soutěžích, jako je Concourse Moderne Riga, Anglo-Czechoslovak Trust London, Leoš Janáček International Competition Brno, Bohuslav Martinů Competition aj. Později pokračoval ve studiu na Hochschule für Musik und darstellende Kunst Wien a Janáčkově akademii múzických umění v Brně. V období studia se pravidelně účastnil mezinárodních mistrovských kurzů Vladimira Spivakova v Zurichu. Jako sólista spolupracoval s řadou prestižních světových orchestrů. Jeho diskografii tvoří již více než dvacet titulů. Prozatím jedinečným a nepřekonaným projektem na česko-slovenské hudební scéně je antologie slovenské tvorby pro sólové housle, díky které obdržel v roce 2009 Cenu Ľudovíta Rajtera. Milan Paľa je dosud druhým nositelem této ceny, kterou získal nejen za výjimečné interpretační schopnosti, ale také za svůj ojedinělý přístup ke slovenské hudební tvorbě. S Ensemble Opera Diversa poprvé vystoupil v dubnu 2015 jako sólista v *Concerto Funebre* Karla Amadea Hartmanna. Samostatné místo v tvorbě Milana Paľy zaujímá unikátní nástroj – pětistrunné housle „milanolo“. Tento

jedinečný nástroj koncertních parametrů, obohacený o spodní violový registr je první svého druhu. Vznikl v roce 2013 v rodinném ateliéru Bursík v Brně a nese jméno podle interpreta, pro kterého byl zhotovený. Nástroj je představený na samostatném CD v dílech evropských skladatelů zkomponovaných speciálně pro tuto příležitost s jednoduchým názvem MILANOLO.

Varhaník **Marek Paľa** se narodil v Prešově. Od roku 1986 začal navštěvovat Základní uměleckou školu tamtéž, kde se věnoval hře na klavír. Od roku 1993 do roku 1999 navštěvoval Konzervatorium Jána Levoslava Bellu v Banské Bystrici, kde studoval hru na varhany a dirigování. Roku 1999 nastoupil na Janáčkovu akademii múzických umění v Brně, kde pokračoval ve studiu hry na varhany pod vedením profesorky Kamily Klugarové. Od roku 1998 navštěvoval Mistrovské varhanní kurzy v Curychu pod vedením Jeana Guillou. Zúčastnil se také řady soutěží – 2. cena na soutěži Anglo-Czechoslovak Trust 2001 ve Velké Británii v komorní hře. Roku 2003 ukončil studium na JAMU absolventským koncertem. Nyní působí jako externí pedagog na JAMU, kde vyučuje improvizaci klavíru a komorní hru. Koncertuje v řadě zemí Evropy – např. Slovenská republika, Česká republika, Německo, Švýcarsko, Belgie, Velká Británie.

Marián Lejava je slovenský dirigent, skladatel a pedagog. Na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě studoval dirigování u Ondreje Lenárda a skladbu u Vladimíra Bokese. Zúčastnil se mnoha mistrovských kurzů dirigentských (Z. Nagy, G. Herbig, P. Eötvös, I. Fischer) i skladatelských (T. Murail, E. Urbanner, K. Huber, Ch. Wolff). Jako dirigent Lejava v posledních patnácti letech premiéroval více než sto komorních, orchestrálních a scénických skladeb domácích i zahraničních skladatelů, mnohé z nich za jejich úzké, osobní spolupráce (E. Sharp, D. Dramm, I. Matsushita, V. Cordero, početní slovenští autoři a mnozí další). Je hostujícím dirigentem ve Slovenském národním divadle, Slovenské filharmonii, Státní filharmonii Košice a Státní opeře Košice a šéfdirigentem ansámblu Prague Modern. V letech 2005–2007 šéfoval ansámblu Melos Ethos a v letech 1999–2009 vedl soubor VENI. Jako dirigent projel Evropu, Japonsko a Čínu s jak koncertními, tak operními kusy. Lejava se doposud podílel na natáčení více než dvaceti CD převážně současné hudby včetně světových premiér pro Naxos a slovenská vydavatelství. Na albu Chant d'Amour (2006) vyšla jeho vlastní komorní hudba. Bohatá je také Lejavova pedagogická činnost – na Vysoké škole múzických umění v Bratislavě působí jako učitel dirigování a kompozice, vyučoval také na Filozofické fakultě Univerzity Komenského v Bratislavě, na pražské Akademii múzických umění a Akademii v portugalském Aveiru.

Ensemble Opera Diversa je nezávislý soubor profesionálních hudebníků a zpěváků, kteří se soustředí na objevené hudební a divadelní programy. Vedle klasické tvorby je jádrem činnosti původní komorní hudba a opery z dílny Ondřeje Kyase a Pavla Drábka. Od počátků (1999) se ze souboru vyvinula hudební společnost, která uskutečňuje kolem dvaceti vystoupení a představení ročně. Na svém kontě má sedm celovečerních oper, dvě desítky autorských minioper, desítku původních orchestrálních skladeb a velké množství klasického repertoáru.

Komorní orchestr vznikl v roce 2005, od počátku jej vede koncertní mistr **Jan Bělohlávek**. Ensemble Opera Diversa uvádí ve vlastní produkci obvykle tři až pět tematických koncertních projektů. Jednotlivé programy propojují tvorbu 20. století se skladbami soudobými, především díly kmenového autora Ensemble Opera Diversa Ondřeje Kyase a spřízněných autorů. Ve smyslu hledání a formulace vlastní poetiky soubor usiluje o vytváření posluchačsky objevených programů – nepřináší banální nebo notoricky známé kusy, vyhýbá se ale i úzkému vřazení do proudu soudobé vážné hudby. Svou dramaturgií i interpretačním nasazením usiluje o dialog s otevřeným posluchačem.

NEJBLIŽŠÍ KONCERTY A PŘEDSTAVENÍ ENSEMBLE OPERA DIVERSA

25. září 2019, 19.30

BURANTEATR, Sokolský stadion, Kounicova 20, Brno

Grobiáni

Libretisté Pavel Drábek a Vendula Borůvková ve svých poetických textech představují drsný humor pouličního středověkého divadla do komediálně laděných situací, v nichž na malém prostoru vynikají charaktery vybraných podfukářů.

Martin Kux a Vendula Borůvková: *Prsten*

Mario Buzzi a Vendula Borůvková: *Slib*

Ondřej Kvas a Pavel Drábek: *Dorotčiny námluvy*

hrají Jana Vondruš, Marie Zichová, Aleš Janiga, Pavel Slivka
režie Lukáš Kopecký

13. října 2019, 17.00

kostel sv. Jakuba, Brno

Ze všech stran: vícesborové skladby z konce 16. století

Skladby současníků Jacoba Handla Galla, Orlanda di Lassa a Leonharda Lechnera pro šest až dvacet čtyři hlasů. Unikátní pokus o prostorovou rekonstrukci vícesborových skladeb v podání několika brněnských souborů.

podílejí se Societas Incognitorum, Octopus Vocalis, Illegal Consort, Ensemble Versus, Svatomichalská gregoriánská schola, Castello in aria

řídí Eduard Tomašík

18. října 2019, 19.00
Káznice na Cejlu, Brno

Horrorropery

Milovaný i obávaný cyklus hororových minioper skladatele Ondřeje Kyase a libretisty Pavla Drábka v nové inscenaci Kateřiny Reichové.

Smějící se hlava (kantáta) – *Labe* (hydrologická árie) –
Mluvící dobytek (opera)

hrají Hana Kuželová, Veronika Chlebková, Jakub Tuček, Vladimír Jindra, Zdeněk Nečas, Jiří Žouželka, Pavel Slivka a kvartet EOD
režie Kateřina Reichová

22. října 2019, 20.00
Sál konventu Milosrdných bratří, Brno

Koncert s Michaelou Koudelkovou

Podzimní diversní koncert konfrontuje barevné skladby s koncertantní zobcovou flétnou a tři skladby pro smyčce, jejichž společným jmenovatelem je určitý retrospektivní princip, snad i nostalgie. Zazní na objednávku EOD vzniklá skladba Petry Čtveráčkové, v níž jako sólistka vystoupí flétnistka Michaela Koudelková.

Andrzej Panufnik: *Landscape pro smyčce*

Gordon Jacob: *Suita pro zobcovou flétnu a smyčce*

Einojuhani Rautavaara: *Pelimannit pro smyčce*

Willem Wander van Nieuwkerk: *Voci, voci pro zobcovou flétnu sólo*

Henryk Górecki: *Trzy utwory pro smyčce*

Petra Čtveráčková: *Quasi lontano pro zobcovou flétnu, harfu a smyčce*

Michaela Koudelková – flétna, Dominika Kvardová – harfa
diriguje Gabriela Tardonová

12. prosince 2019, 19.00

Reduta (Divadelní sál), Zelný trh, Brno

Jsem kněžna bláznů

Komorní opera o Boženě Němcové skladatelky Lenky Noty. Libreto na základě spisovatelčiny korespondence, básní Františka Halase, Vladimíra Holana a Františka Pavlíčka sepsala dokumentaristka Olga Sommerová.

hrají Jarmila Balážová, Lukáš Rieger, Aneta Podracká Bendová, Pavla Radostová, Aleš Janiga, Martin Javorský

režie Kristiana Belcredi

diriguje Gabriela Tardonová

HARMONIE
line

GO OUT

om
HUDEBNÍ REVUE

KlasikaPlus.cz

BRNO
MĚSTO
HUDBY

□ P E R A +

RADIO
PROGLAS

MINISTERSTVO
KULTURY

B | R | N | O

Koncert se uskutečňuje za finanční podpory
Ministerstva kultury ČR a statutárního města Brna.

Podpořte nás, číslo účtu 205149060/0300. Děkujeme!

www.operadiversa.cz